

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Політологія і соціологія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії

Освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання денна, заочна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

к.і.н., доц. Секунова Юлія Володимирівна

д.пол.н., доц. Макаренко Лілія Петрівна

044-527-81-71

y.sekunova@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1474>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політологія і соціологія» є формування у студентів системи логічно завершених базових знань про політику, політичні процеси та суспільство, навичок як основи становлення їхньої суспільно-політичної свідомості та соціально-політичної культури.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Політологія і соціологія» є:

- ознайомлення студентів із сутністю, генезою становлення та розвитку політології і соціології як наук й навчальних дисциплін;
- надання знання про основну проблематику та сучасний стан розв'язання політичних питань та соціальних проблем і конфліктів в суспільстві;
- формування засад політичної культури в контексті реалізації активного та пасивного виборчого права, сформувані у студентів соціологічний тип мислення;
- реалізація принципів толерантності та свободи в контексті політичного і суспільного простору.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 13. Здатність бути критичним і самокритичним.

фахові (спеціальні) компетентності (СК)

СК 2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК 4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

ПРН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

ПРН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

ПРН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

ПРН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

ПРН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

ПРН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.

ПРН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінюван ня
3 семестр				
Модуль 1				
Тема 1 Теоретико-методологічні основи політології	3/2	Базові знання політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології. Вміти аналізувати досягнення у сфері політології, знаходити наукові джерела, які мають відношення до сфери наукових інтересів здобувача, працювати з різними.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 2 Становлення та розвиток політичної науки	1/1	Вміти використовувати історичні політологічні теорії, концепти та методи для інтерпретації та змістовного аналізу політики на міжнародному рівні.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn.	5/5
Тема 3 Політика як соціальне явище	2/1	Знати на відповідному рівні загальну природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 4 Політична влада	2/1	Мати базові знання щодо ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5

Модуль 2				
Тема 5 Політична система суспільства	2/2	Вміти використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для інтерпретації та змістовного аналізу політичної системи, її структури та функцій.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 6 Держава як основний інститут політичної системи	2/2	Виявляти знання і розуміння основних теорій держави, як форми організації суспільства, сукупності взаємопов'язаних установ і організацій, які здійснюють управління суспільством від імені народу	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 7 Політична свідомість і політична культура	2/2	Давати правильну оцінку окремих політичних фактів, їх сукупності в конкретних політичних умовах, розв'язувати політичні проблеми.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 8 Політичні еліти і політичне лідерство	2/2	Знати тенденції трансформацій політичних еліт під час переходу від одного типу політичного режиму до іншого. Визначати складові іміджу політичного лідера та вміти визначати основні методи його формування.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 9 Політичні партії та партійні системи	0/2	Розуміти загальне призначення політичних партій через визначення їхніх функцій як основних напрямів впливу партій на політичну систему і суспільство загалом	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Модуль 3				
Тема 10 Предмет соціології як науки	2/2	Володіти загальною та спеціальною методологією наукового пізнання та	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання	5/5

		застосовувати здобуті знання у практичній професійній діяльності, при дослідженні соціальних проблем.	самостійної роботи в elearn.	
Тема 11 Виникнення, основні етапи та напрямки соціології	2/2	Знати загальні положення соціологічних поглядів О. Конта, Г. Спенсера, Е. Дюркгейма, М. Вебера, В. Парето. Зародження соціологічної думки в Україні.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 12 Суспільство як соціальна система	2/2	Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. врегулювання.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 13 Соціальна структура та соціальна стратифікація суспільства	2/2	Знати ключові підходи до аналізу соціальної стратифікації, особливості соціальної стратифікації в різних історичних типах суспільства. Знати соціологічні класові теорії, теорії середнього класу.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn.	5/5
Тема 14 Соціологія молоді	2/2	Знати хто така молодь, як специфічна соціально-демографічна спільнота. Молодіжна субкультура. Процес інтеграції молоді в суспільні структури. Причини девіантної поведінки молодих людей та соціальна корекція цього стану.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn	5/5
Тема 15 Соціологія сім'ї	2/2	Знати що таке сім'я та шлюб як соціальні інститути. Структура,	Написання тез. Оприлюднення доповідей	5/5

		функції сучасної сім'ї. Типологія сім'ї. Причини сімейних конфліктів як предмет соціологічних досліджень. Поняття про предмет соціології сім'ї та гендерної соціології. Співвідношення понять "стать" та "гендер".	Виконання самостійної роботи в elearn.	
Тема 16 Соціологія культури	2/2	Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціальній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.	Написання тез. Оприлюднення доповідей Виконання самостійної роботи в elearn	5/5
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРАЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Аляєв Г. Є. Політологія: навч. посіб. для студентів вузів – Полтава: АСМІ, 2011.

2. Бебик, В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика [Текст] / В.М. Бебик – К., 2008.
3. Горбатенко І.А. Розвиток політології як навчальної дисципліни: здобутки, проблеми, перспективи // Генеза. – 2006. – № 1.
4. Політологія: навч. посіб. / В.І. Муляр; Житомир. держ. технол. ун-т. 4-те вид., перероб. І допов. – Житомир, 2014.
5. Політологія: підручник / В.Ф. Баранівський; Нац. акад. упр. – К.: НАУ, 2016.
6. Політологія: навч. посіб. / О. Горбач, Р. Демчишак; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – 3-те вид., допов. та перероб. – Львів: Вид-во Львів політехніки, 2016.
7. Політологія: навч. посіб. / І.Б. Кіянка, Ю.А. Михальчишин, М. В. Поліщук; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Львів. регіон. ін-т держ. упр. При Президентові України. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2016.
8. Секунова Ю.В. Навчально-метод. посіб. – К.: НУБіПУ, 2015.
9. Аналіз політики: концепції і практика. – К., 2000.
10. Білоус А.О. Політико-правові системи: світ і Україна. – К., 2000.
11. Бодуен Ж. Вступ до політології. – К., 2002.
12. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. — Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. – 180с.
13. Історія політології.- К., 2002.
14. Класики політичної думки (від Платона до Макса Вебера).- К., 2002.
15. Основи політології /за ред. А.Ю.Брегета.- К., 2000.
16. Політологія: Підручник / За заг. ред. проф. А.М.Чернія. – К.: Міленіум, 2013. – 422 с.
17. Політологія: Навч. посіб. /за ред. О.В.Бабкіної. - К., 2001.
18. Політологія: Підручник /за ред. В.Г.Кременя, М.І.Горлача. – Харків, 2002.
19. Політологія: історія та методологія. /за ред. Ф.М.Кирилюка. - К., 2000.
20. Рудич Ф. Політологія. Курс лекцій. – К., 2000.
21. Соціологія. Підручник (за ред. В.Г. Городяненка). – К.: Академія, 2006. С. 424 – 429.
22. Матеріальний добробут сільського населення / За ред. П.Т. Саблука, М.К. Орлатого. – К.: ІАЕ УААН, 2002.-369 с.
23. Гончарук О. Соціальні проблеми реформування аграрного сектора національної економіки // Соціологія: теорія методи, маркетинг. – 2001. – №4
24. Лузан Ю.Я. Соціально-трудова потенціал українського села // Економіка АПК, 2010. №1.
25. Родіонов Ю.Д. Стан і перспективи розвитку соціально-виробничої сфери села // Вісник аграрної науки. – 2002. -№1.
26. Саблук П.Т. Основні напрями розвитку високоефективного агропромислового виробництва в Україні // Економіка АПК. – 2002. - №7.
27. Черная І.І. Зайнятність сільського населення на сучасному етапі ринкових перетворень // Економіка АПК, 2008. - №5.
28. Шатохін А. Українське село: поселенська мережа в регіональному аспекті // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2002. - №1.
29. Шкурка М.С. Розвиток українського села: історичні аспекти та сучасні проблеми // Економіка АПК. 2007. - №9.
30. Політологія: Навч. посіб. /За заг. ред. Чернія А.М. – К.: Міленіум, 2014
31. Політологія. Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.
32. Політологія: навчально-методичний посібник / Л.М. Мельник, І.А. Дужа. Біла Церква, 2019. – 426 с.